

Allah Her şeyi Bir Ölçüye Göre Yaratmıştır

Evrendeki her şey mükemmel bir uyum ve düzen içerisinde yaratılmıştır. Bu düzen Allah'ın evrene koymuş olduğu ölçü/kader sayesinde.

Ör: Dünyanın dönmesi, mevsimlerin oluşumu, insan, hayvan ve bitkilerin kusursuz yaratılışı vb.

Kader: Allah'ın ezeli bilgisiyle olacak olan her şeyi önceden bilmesi/belirlemesi/planlaması/takdir etmesidir.

Kelime anlamı: Ölçü, miktar, düzen, denge, program vb.

Kaza: Kaderde planlanmış olayların yeri ve zamanı geldiğinde meydana gelmesidir/ortaya çıkmasıdır/gerçekleşmesidir/yaratılmasıdır.

Kelime anlamı: Yaratmak, hükmetmek, emretmek vb.

Karışık Örnekler (Kader mi?, Kaza mı?)

Yarın güneş saat beş gibi batacak. (**Kader**)

Yer çekimi yasası (**Kader**)

Suyun kaldırma kuvveti (**Kader**)

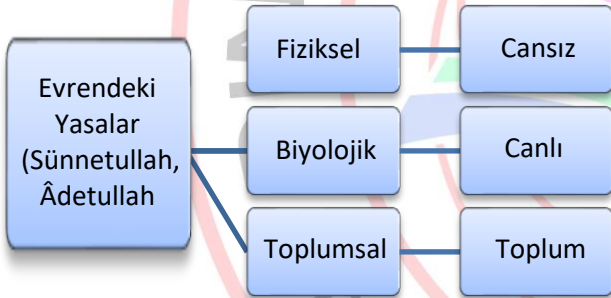
Elma yere düştü. (**Kaza**)

Gemi geliyor. (**Kaza**)

Araba durdu. (**Kaza**)

Suyun 100 derecede kaynama kuralı (**Kader**)

Ocağtaki su kayıyor. (**Kaza**)

Kader ve Evrendeki Yasalar

Fiziksel Yasalar: Madde, enerji, kuvvet, maddenin hareketleri vb. konularla ilgili yasalardır.

Biyolojik Yasalar: Canlıların (insan, hayvan ve bitki) yaratılışı, şekli, doğumu, büyümesi, ölmesi vb. yaşamsal faaliyetleri ile ilgili olan yasalardır.

Toplumsal Yasalar: Toplamların hareketleri, yaşayış tarzları, toplumsal kurallar ve ahlak kurallarını ilgilendiren sosyal yasalardır.

Karışık Örnekler

Topun sekmesi/**FİZİKSEL**

Ağacın kurumması/**BİYOLOJİK**

Suyun kaldırma kuvveti/**FİZİKSEL**

Devenin ayak tabanı genişler. /**BİYOLOJİK**

Melis susadı. /**BİYOLOJİK**

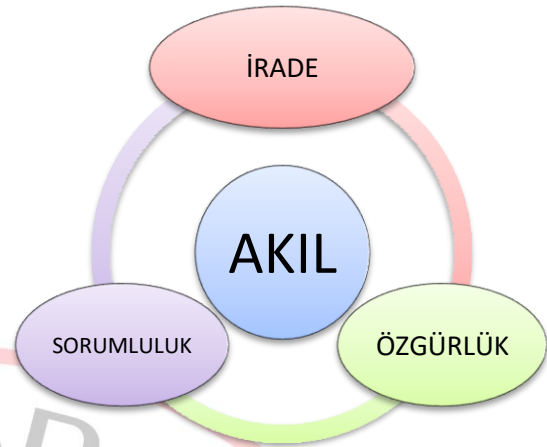
Tarık surlardan düştü. /**FİZİKSEL**

Kavimler göçü/**TOPLUMSAL**

Adaletsiz toplumlar helak olur. /**TOPLUMSAL**

Gök cisimlerinin yörüngesi vardır. /**FİZİKSEL**

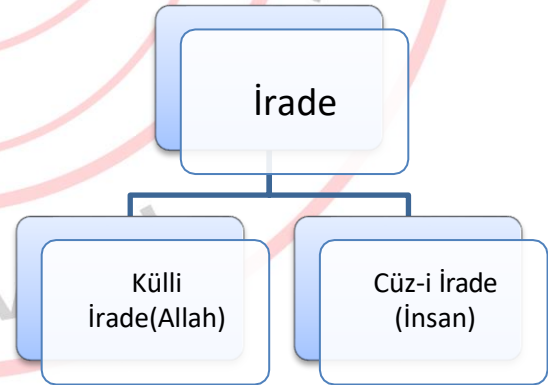
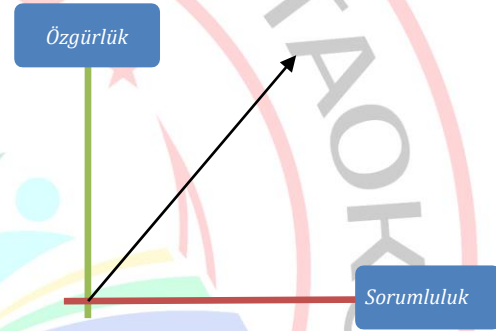
İrade: Bir şeyi yapıp yapmamaya karar verme gücü, seçme gücü, İstenç

Akıl: Düşünme yeteneği

Özgürlük: Baskı altında olmamak

Sorumluluk: Bir işin sonucunu üstlenmek

Bu dersten anlamamız gereken:

Allah insana davranışlarını yönetmesi için **cüz-i irade** vermiştir. İnsan bu iradesiyle başına gelebilecek iyi veya kötü olayları/davranışları seçebilir. İnsan bir kötülük yaptığında "Ne yapayım, kaderimde bu varmış." diye kaderi suçlayamaz. Çünkü cüz-i iradesiyle bu davranışlarını kendisi seçmektedir.

İnsan seçime dayalı (Cüz-i irade) eylemlerinden sorumludur. Ancak Zorunlu eylemlerden (Külli irade) sorumlu değildir. Mesele ibadetten sorumludur ancak göz renginden sorumlu değildir.

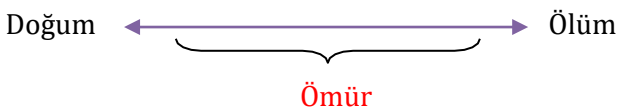
Ecel: Hayatın sonu, ölüm zamanı

İlgili Ayet: "Her canlı ölümü tadacaktır."

"Allah süresi geldiği zaman hiç bir canı ertelemes.
Allah yaptıklarınızdan haberdardır."

Ömür: Doğum ile ölüm arasında kalan yaşantı süresi

Emek: Bir işi başarmak için gösterilen bedensel veya zihinsel çaba, gayret

Rızık: Allah'ın bütün canlılara verdiği her türlü nimet, azık

"Rızık Allah'tandır." **الرزاق** Er-Rezzak ismiyle Allah emek harcayan herkese rızıkını verir.

Allah, "İnsana ancak çalıştığı için karşılığı vardır." diye buyurur. **Hz. Muhammed**(s.a.v.), " Hiç kimse elinin emeğiyle kazandığından daha hayırlı bir lokma yememiştir."

Ne demiş şair?

Kim kazanmazsa bu dünyada bir ekmek parası
Dostunun yüz karası düşmanının maskarası
Mehmet Akif Ersoy

Sağlık ve Hastalık: Sağlığına dikkat etmek, hastalandığında tedavi olmak insanın elindedir. Yani **cüz-i iradesine** bağlıdır.

Başarı ve Başarısızlık: Çalışıp emek harcamak ve başarılı olmak insanın elindedir. Başarısızlık da insanın eseridir.

Tevekkül: Bir işte elinden gelen her şeyi yaptıktan sonra gerisini/sonucu Allah'a bırakmaktır.

Tevekkülün sözlük anlamı: Dayanmak, güvenmek, sığınmak, havale etmek, teslim olmak vb.

Mütevekkil: Tevekkül eden **Müteekkil:** Hazır yiyici

Ayet örneği:

"İnananlar yalnızca Allah'a dayanıp güvensin."

Hadis örneği:

"Tevekkül, devesini sağlam kazığa bağlamaktır."

"Allah'a dayandım! " diye sen çıkma yataktan...

Ma'nayı tevekkül bu mudur? Hey gidi nadan!

Ecdadını, zannetme, asırlarca uyurdu;

Nerden bulacaktın o zaman eldeki yurdu?

MEHMET AKİF ERSOY

#Yukarıdaki dörtlükte şair yanlış tevekkül anlayışını eleştirmiştir. Çünkü bazı insanlar tembellikle tevekkülü karıştırmaktadırlar. Oysa tevekkülde elinden geleni yaptıktan sonra gerisini Allah'a bırakmak söz konusudur.

#Çalışmadan oturan ve rızıkını bekleyen bir grup insana Hz. Ömer: "Ne yapıyorsunuz?" diye sorunca onlar da "Ya Ömer, biz Allah'a tevekkül eden mütevekkil insanlarız!" deyince Hz. Ömer: "Hayır siz mütevekkil değil olsa olsa müteekkilsiniz." der.

Doğru tevekkül örneği: Arabasının bütün bakımlarını yapıp trafik kurallarına uyan Ahmet Bey'in "Allah'ım sana tevekkül ettim, gerisi sana kalmış." demesi

Yanlış tevekkül örneği: Derslerine pek çalışmayan Mert'in sınav gününde "Allah'ım sana tevekkül ettim, bana başarı ver sana dayanıp güvendim." demesi

Ayetü'l-Kürsî (1 ayetten oluşur)

#Bakara suresinin 255. ayetidir.

#İsmi içinde geçen "kürsî" kelimesinden alır.

#Allah'ın yüceliğinden ve eşsiz sıfatlarından bahseder.

Okunuşu:

Allâhü lâ ilâhe illâ hüvel **hayyül kayyûm**, lâ te'üzühü sinetün velâ nevm,
lehu mâ fissemâvâti ve ma fil'ard, men zellezi yeşfeu indehu illâ bi'iznih,
ya'lemü mâ beyne eydiyhim vemâ halfehüm,
velâ yü-hîtüne bi'sey'im min ilmihi illâ bima şâe vesia **kürsiyyühüssemâvâti vel'ard**,
velâ yeüdühü hıfzuhümâ ve hüvel **aliyyül azim**.

Anlamı:

Allah kendisinden başka hiçbir ilah olmayandır.

Diridir, kayyumdur (**Her şeyi yöneten**).

Onu ne bir uyuklama tutabilir, ne de bir uyku.

Göklerdeki her şey, yerdeki her şey onundur.

İzni olmaksızın onun katında şefaatte bulunacak kimdir?

O, kulların önlerindeki ve arkalarındakileri (yaptıklarını ve yapacaklarını) bilir.

Onlar onun ilminden, kendisinin dilediği kadarından başka bir şey kavrayamazlar.

Onun kürsüsü bütün gökleri ve yeri kaplayıp kuşatmıştır. (O, göklere, yere, bütün evrene hükmetmektedir.)

Göklere ve yeri koruyup gözetmek ona güç gelmez.

O, **yüce**dir, **büyük**tür. {255}

Hz. Musa'nın Kıssası (Hikâyesi)

Anahtar Kavramlar

Firavun	Kelimullah	Samirî
Mısır	Pelteklik	Buzağı
Kıptî	Hz. Harun	Medyen
İsrailoğulları	Yed-i Beyza	Çobanlık
Firavun'un Rüyası	Âsa	Kızıldeniz
Hz. Musa		

BAZI AYRINTILAR (1. Ünite: Kader ve Kaza)

***Subutî Sıfatlar:** Allah'ta sınırsız, diğer varlıklarda ise kısmen bulunan sıfatlardır. Bunlar 8 tanedir:

Kudret: Allah'ın her şeye gücünün yetmesi

İrade: Allah'ın her şeyi dilemesi/istemesi

İlim: Allah'ın her şeyi bilmesi

Allah'ın kaderle ilgili sıfatları (**İKİ** kelimesinin baş harfleriyle kodlayabiliriz.)

Kelâm: Allah'ın söz sahibi olması/konuşması (Bildiğimiz konuşma değildir.)

Tekvin: Allah'ın her şeyi yaratması (**Kaza kavramı ile ilişkilendirilebilir.**)

Hayat: Allah'ın canlı/diri olması

Semî': Allah'ın her şeyi duyması

Basar: Allah'ın her şeyi görmesi

***Evrendeki Yasalarla (Sünnetullah, Âdetullah) İlgili Bazı Ayet Örnekleri**

-Şüphesiz Allah, tohumu ve çekirdeği çatlatandır... (En'am, 95)-**BİYOLOJİK YASA**

-Yeryüzünde gezin dolaşın da yalanlayanların sonunun nasıl olduğunu bir görün. (Âl-i İmrân, 137)-**TOPLUMSAL YASA**

-Her ümmetin bir eceli vardır. (Arâf, 34)-**TOPLUMSAL YASA**

- Biz sizi dayanıksız bir sudan yaratmadık mı? İşte o suyu, belli bir süreye kadar sağlam bir yere yerleştirdik. (Mürselât, 20-22)-**BİYOLOJİK YASA**

- O, yedi göğü tabaka tabaka yaratandır. Rahmân'ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Bir kere daha bak! Hiçbir çatlak (ve düzensizlik) görüyor musun? (Mülk, 3)-**FİZİKSEL YASA**

***Yasalarla İlgili Günlük Hayattan Örnekler**

-Alkol aldıktan sonra araba kullanan ve kaza yapan biri **BİYOLOJİK YASALARIN** gereğini yapmamıştır.

-Arabasına bakım yapmadan yola çıkan biri **FİZİKSEL YASALARIN** gereğini yapmamıştır.

-İnsanların hakkını yiyen **TOPLUMSAL YASALARIN** gereğini yapmamıştır.